

Dagboek van een dominee in Jorwert
(Hinne Wagenaar, 17 mei - 20 mei 2020)

In tijden van Corona

Zondag 17 mei 2020

De zondagen zonder kerkdiensten maken mijn weekenden volslagen anders dan vroeger. Deze week las ik in het blad *Zin* een mooi recept voor een toetje: duindoornpuddinkjes met hazelnoot en likeur. Een recept met pure producten en ik dacht: 'dat ga ik dit weekend maken'. De zoektocht naar de benodigde ingrediënten was al bijzonder. Ik bestelde gedroogde duindoornbessen via internet. Duindoornsap en blanke hazelnoten vond ik in de natuurwinkel. Disaronno amandellikeur kocht ik bij de slijter. Gisteravond had ik een deel van het duindoornsap met de duindoornbessen verwarmd om het vervolgens een nacht te laten weken. Het commentaar was direct al bemoedigend: 'Waarom stinkt het zo in huis?'

Vanmorgen was ik vroeg op. Een heerlijke morgen voor het bekende ochtendritueel, de kou is uit de lucht. Daarna duik ik de keuken in, met schort en al. Ik week de gelatine, verwarm de rest van het duindoornsap met een vanillestokje en meng het met de gemalen hazelnoten, suiker en een snufje zout. Wanneer het lobbijg wordt doe ik er 200 ml geklopte slagroom door. Daarna stort ik het in een puddingsvorm en laat het de rest van de dag in de koelkast rusten. Wanneer ik bezig ben met de saus (het sap van gisteren met amandellikeur en suiker langzaam laten koken) komt Sietske beneden voor het ontbijt. 'Ik ruik iets giftigs, wat ben je aan het doen?'

Het moment van de waarheid komt bij het avondeten. Spannend! De pudding laat niet los uit de vorm. Jammer, maar 'as it net kin sa't it moat, dan moat ik mar sa't it kin'. Ik schep de pudding dan maar uit de vorm, ze is prachtig van structuur. Vervolgens de saus erover en garneren met gehakte hazelnoten. Het ziet er geweldig uit. Jonas eet altijd eerst met zijn neus. Hij ruikt en gruwet. Ik denk nog: 'Dat is niet zo bijzonder, hij eet bijna nooit een toetje.' Sietske doet haar best, maar schuift het na een paar hapjes beleefd opzij: 'Hinne dit is net te iten, sa soer'. Zelf eet ik dapper mijn toeje op en eerlijk gezegd vind ik het best lekker. Sietske moppert dat ik niet alles moet opeten, er zit te veel slagroom en suiker in. En zo eindigt mijn oprisping van kookkunst voor het grootste deel in de groencontainer.

Ik verlang weer naar gewone zondagen.

Maandag 18 mei 2020

Dit weekend heb ik een aantal keer gewandeld in een natuurgebied. Wat direct opvalt is de droogte. Overal zag ik scheuren aan de oppervlakte en ik maakte deze foto. Hoewel het deze winter veel heeft geregend en het grondwater niveau weer op peil was, is het nu alweer bijzonder droog. Dat is zwaar voor de flora en fauna, zwaar ook voor de boeren.

Hoe komt het toch dat de grond zo snel alweer verdroogd is? Ongeveer 35% van het Nederlandse oppervlak ligt beneden zeeniveau. We krijgen water aangevoerd via de rivieren en we hebben een gemiddelde regenval van 800 mm per jaar. Hoe is het dan mogelijk dat we zo snel verdrogen? Daar is maar één echte reden voor te geven: we hebben altijd moeten strijden tegen het water en zijn kampioenen van de drooglegging geworden. Sinds de middeleeuwen winnen we land uit het water. Sinds mensenheugenis doen we aan inpoldering. Sinds 1953 zijn de Deltawerken onze trots. We hebben een collectief trauma als het om hoog water gaat en we reageren als in een reflex. Zodra het regent, pompen we het water weg. Bang om te verzuipen, hebben we geleerd te pompen!

Nederland als kampioen van de drooglegging. Onze kracht toont ook onze kwetsbaarheid. We hebben eeuwenlang eraan gewerkt om droge voeten te krijgen en te houden. Dat is onze nationale eer. Nu zullen we lang moeten knokken om niet te verdrogen. Water zal schaars worden, stop de pompen!

Dinsdag 19 mei 2020

We vergaderen als docenten van de cursus *Leauwe yn Fryslân* (Geloven in Friesland) over de plannen voor volgend jaar. Sinds een aantal jaren geven we deze cursus op de locatie van Nijkleaster in Jorwert met als doelstelling:

Peter Vassilev, Yellow Landscape

In deze cursus wordt gereflecteerd op de situatie van kerk en geloof in de (historische) context van Friesland. Aan de hand van de bestaande theologische vakken wordt de cursus door middel van een verkenningstocht ingewijd op het terrein van geloven en theologie in de Friese context. De vraag in hoeverre de Friese taal en cultuur een eigen plek in kerk en theologie hebben, voorheen hebben gehad en ook in de toekomst verdienen, vormt het hermeneutische kader van de cursus. Vragen over de relatie tussen evangelie en cultuur komen dus steeds terug: taal, cultuur, geschiedenis, landschap, gemeenschap, geloof en spiritualiteit.

Dit jaar hebben we de eerste driejarige cyclus afgerond en we willen beginnen met een nieuwe cyclus. De opkomst is in de afgelopen jaren goed geweest, steeds tussen de 12 en 15 deelnemers. Door de corona-perikelen lijkt het nu mis te lopen. Gelukkig hebben we een creatieve vergadering en besluiten we tot een 'tussenjaar' met capita selecta - geselecteerde thema's - die niet eerder aan de orde zijn geweest. Wederom zullen er 4 cursusdagen worden aangeboden bij Nijkleaster, maar alleen als ochtendprogramma (09.30-12.00) en met maximaal 6 deelnemers. Als er meer opgaven zijn, dan maken we twee groepen. We hebben als docenten ook direct duidelijk wat we willen gaan doen. Tytsje Hibma gaat aan de slag met het thema 'identiteit' in relatie tot haar eigen leven en geloof. En in relatie tot Grutte Pier, de 'held' uit haar eigen dorp Kimswert. Alex Riemersma gaat zoeken naar de geschiedenis en betekenis van Friese kinderbijbels. Ik ga aan de slag met mijn laatste boek 'Zalige eenvoud' en Liuwe Westra gaat iets onthullen over de religieuze (doopsgezinde) drijfveren van Tony Feitsma. Liuwe werkt momenteel aan de biografie van Feitsma.

Deze vergadering maakt mij blij. Blij dat we een vorm vinden voor de nascholing van predikanten, priesters en pastoraal werkers in Fryslân. Minder uitgebreid misschien, maar zeker interessant en actueel. Dit schreef ik vandaag voor het programmaboekje over mijn eigen programma:

Het geestelijk Leven wordt wel vergeleken met het beeld van bergbeklimmen. De berg staat vaak symbool voor een 'hoogtepunt' en voor 'dicht bij God zijn'. Door deze symboliek lijkt het alsof het proces van geestelijke groei een moeizaam proces en een zware klim impliceert. Het lijkt dan alsof de geestelijke weg uitsluitend bedoeld is voor geestelijke klimmers en religieuze topsporters. In zijn boek Zalige Eenvoud, dat handelt over de Bergrede, is Hinne Wagenaar beducht voor een dergelijke uitleg. Hoe is de relatie nu precies tussen 'de berg en het geestelijke Leven?'

Woensdag 20 mei 2020

Vandaag waren we eindelijk weer actief in de kerk van Jorwert. Wat fijn om filmopnamen te maken voor het Nijkleaster Juni Paad. Nu het Nijkleaster pinkster Paad niet kan doorgaan, hebben we een ochtendgebed (viering) opgenomen als 'aftrap' voor ieders individuele Juni Paad. Werken met Wybo Smids uit weidum (<http://www.smidsdesignstudio.nl/>) is een vreugde. We zijn benieuwd wat hij ervan maakt. Het filmpje wordt op de website geplaatst op Pinkstermaandag. Vanaf die dag ligt het materiaal voor de korte (5 km) of de lange (17 km) route van het Juni Paad ook klaar in de kerk van Jorwert. De kerk is vanaf 2 juni elke dag open van 09.30-18.00 uur.

Vandaag is het woensdag, de vaste dag van de kleasterochtend met de kleasterkuier. Elke week bieden we een tekst met een bezinningsvraag aan. Voor vandaag ging mijn bijdrage 'natuurlijk' over Hemelvaart:

Hemelvaart. Morgen is het Hemelvaartsdag, misschien wel het meest onbegrepen feest van de christelijke kalender. Veertig dagen na de opstanding verdween Jezus van het toneel. Hij werd voor de ogen van zijn vrienden opgenomen in een wolk zodat ze hem niet meer zagen (Handelingen 1, 9). Iemands vertrek vieren met een jaarlijkse feestdag is eigenlijk best vreemd.

Hemelvaartsdag heeft te maken met achterblijven, achtergelaten worden. Tegelijk kun je ook zeggen dat Jezus ruimte maakt. Hij heeft zijn missie vervuld, het is nu aan ons. Leo Feijen schrijft in het boekje 'Met zonder Jezus. Over Hemelvaart' het volgende:

Je gaat hemelvaart beter begrijpen als je ouder wordt. Dan heb je wat meer meegemaakt: je hebt verdriet gehad, bent onrechtvaardig behandeld, bedrogen misschien, alleen gelaten... Net zoals de Leerlingen bij de Hemelvaart van Jezus. Ze moesten het voor hun gevoel toen helemaal alleen doen. Het ultieme van Hemelvaart is voor mij dat je alleen wordt gelaten maar ontdekt dat je niet aan je lot wordt overgelaten. Jezus is niet meer onder ons maar we staan er toch niet alleen voor.'

Zou je bij de bezinning op woensdag, misschien tijdens een kuier, willen nadenken over wat dit voor jou betekent? Wat voel jij bij achterblijven, loslaten, ruimte krijgen?

De komende vier dagen zijn we op Schiermonnikoog. Het zou een werkweekend worden met de kleasterlingen (de toekomstige bewoners van Nijkleaster-Westerhûs). Maar we hebben besloten dat dat, gezien de corona-omstandigheden, toch niet verstandig is. Maar het huisje was al wel betaald. Sietkse en ik gaan nu 'gewoon' een paar dagen naar Schier ter ontspanning. Ik neem geen digitale middelen mee en zal ook geen dagboek schrijven. Hoop me maandag hier weer te melden.